

Raahen kaupungin perhevapaaohje

Yhteistyötoimikunta 09.10.2024 § 79

Valmistelija

Henkilöstöasiantuntija Anja Marjelund

Raahen kaupungin hallintolautakunta on hyväksynyt 1.5.2015 voimaan tulleen Virka- ja työvapaa -ohjeen virka-/työvapaiden myöntämisestä. Ohjeistus päivitetään henkilöstöhallinnossa ajan tasalle niin, että virka- ja työvapaa -ohjeen eri osioista laaditaan omat ohjeistuksensa, jotta ohjeiden käytettävyys paranee jatkossa.

Nyt henkilöstöpalveluissa laadittuun Raahen kaupungin perhevapaaohjeeseen on tiivistetty tietoa eri perhevapamuodoista, niiden myöntämisestä ja hakemisesta, ehdoista, pituudesta ja palkallisuudesta.

Huomioitavaa on, että ohjeistuksessa esitetään yleisestä linjasta poiketen osittain palkallisena tiettyjä virka-/työloimia, vaikka ne ovat määritelty palkattomiksi (KVTES V luku 5 § 2 momentti).

1. *Poissaolo pakottavista perhesyistä (ennalta arvaamaton ja pakottava syy):*

”Raahen kaupunki työnantajana myöntää kuitenkin kaksi ensimmäistä työpäiville sijoittuvaa poissaolopäivää palkallisena viran-/toimenhaltijoilleen kerran kalenterivuodessa, edellyttäen, että viran-/toimenhaltijan läsnäolo on välttämätöntä perhettä kohdanneen sairaudesta tai onnettomuudesta johtuvan ennalta arvaamattoman ja pakottavan syyn vuoksi ja että läsnäolo voidaan katsoa olevan yleisen yhteiskunnallisen syyn mukaan perusteltua.”

2. *Poissaolo perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamiseksi:*

”Raahen kaupunki työnantajana myöntää kuitenkin kaksi poissaolopäivää palkallisena viran-/toimenhaltijoilleen kerran kalenterivuodessa, edellyttäen, että työntekijän läsnäolo perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamisessa on kokonaisuutena tarkasteltuna yleisen yhteiskunnallisen edun ja hoidettavan henkilön edun mukaista.”

3. *Omaishoitovapaa:*

” Raahen kaupunki työnantajana myöntää kuitenkin viisi työpäivää palkallisena viran-/toimenhaltijoilleen, heidän osallistuessa omaisensa

(työntekijän lapsi, vanhempi, avio- ja avopuoliso, työntekijän kanssa rekisteröidyssä parisuhteessa oleva) saattohoitoon.”

Sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiantona vuonna 2022 on työoikeuden emeritusprofessori Seppo Koskinen tehnyt selvityksen saattohoidon ajalta läheiselle maksettavan etuuden tarpeesta ja sisällöstä sekä selvittänyt, minkälaisia käytäntöjä on muissa maissa ja millaisia kustannuksia saattohoitovapaan ajalta maksettavasta etuudesta syntyisi.

Selvityksensä yhteenvedossa Koskinen toteaa mm., että omaisen tai läheisen osallistumisesta saattohoitoon ei tulisi aiheutua tälle ainakaan merkittäviä ansionmenetyksiä.

Lainaus Koskisen selvityksen yhteenvedosta: ”Vaikka mitään ei tehtäisi, omaiset ja läheiset osallistuvat jonkin verran saattohoitoon.

Saattohoitoetuuden aikaansaaminen korvaamaan lyhytaikaiseen saattohoitoon osallistumisesta aiheutuvat ansionmenetykset edes osin on mielestäni kuitenkin tarpeellinen yhteiskunnan kannanotto tällaisen osallistumisen puolesta. Aina kun ansionmenetyksiä syntyy saattohoitoon osallistumisen vuoksi, kyse on toimeentuloon vaikuttavasta seikasta. Mitään tietoa ei ole olemassa siitä, missä tilanteissa ja keiden kohdalla toimentulo vaarantuu saattohoitoon osallistumisen vuoksi.”

Muiden maiden osalta selvityksessä Koskinen toteaa, että muissa maissa on omais- ja läheishoitoa ja niiden rahoituksia koskevia säännöksiä, esim. Ruotsissa ja Norjassa.

Saattohoidon mahdollistaminen ilman ansionmenetyksiä lisää selvityksen mukaan omaisten mukanaoloa hoidossa ja lisää myös hoidettavan turvaa ja turvallisuutta.

Myös maan edellisen hallituksen sosiaali- ja terveysministeri on todennut: ”Saattohoito koskettaa paitsi vakavasti sairasta itseään myös hänen omaisiaan ja läheisiään. Läheisten tukeminen potilaan elämän loppuvaiheessa on tärkeää. Tähän liittyy myös kysymys toimeentulon turvaamisesta ja ansionmenetyksen korvaamisesta saattohoitoon osallistumisen ajalta.”

Raahen kaupunki työnantajana toteuttaa hyvää ja inhimillistä henkilöstöpolitiikkaa, jos myöntää jatkossa kyseiset virka-/työvapaat palkallisena ohjeistukseen kirjatun mukaisesti. Näin toimien kaupunki työnantajana osoittaa myötätuntoa haasteellisessa ja vaikeassa elämäntilanteessa oleville työntekijöilleen ja pyrkii vaikuttamaan positiivisesti heidän hyvinvointiin ja taloudellisen tilanteen vakaana

pitämiseen. Ratkaisulla voidaan katsoa olevan myös laajemminkin positiivisia yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Raahen kaupungin perhevapaaohjeen on tarkoitus tulla voimaan virallisesti 01.01.2025, mutta sitä voidaan noudattaa jo aiemmin sen tultua hyväksytyksi. Perhevapaiden vanhaa säännöstöä noudatetaan vielä vuoden 2024 loppuun saakka nyt käsittelyssä olevan uuden ohjeistuksen rinnalla.

Henkilöstöpäällikkö esittelee asiaa kokouksessa.

Liite	Raahen kaupungin perhevapaaohje
Esittelijä	Henkilöstöpäällikkö Sarlin Seppo
Päätösesitys	Merkitään tiedoksi uusi Raahen kaupungin perhevapaaohje ja lähetetään se yhteistyötoimikunnan evästyksin henkilöstöjaoston käsiteltäväksi.
Päätös	Hyväksyi esityksen sillä lisäyksellä, että henkilöstöjärjestöiltä pyydetään ohjeistukseen lausunto 22.10.2024 mennessä.

Henkilöstöjaosto 30.10.2024 § 73

729/01.01.00/2024

Valmistelija	Henkilöstöasiantuntija Anja Marjelund
	Henkilöstöjärjestö Juko jätti määräaikaan mennessä lausunnon yhteistyötoimikunnassa aiemmin käsittelyssä olleista ohjeista.
	Jukon lausumassa todettiin, että perhevapaaohjeeseen voisi olla hyvä lisätä kohtiin 8.4 ja 9.4 / Vapaan mahdollinen palkallisuus esimerkkejä tilanteista, joissa kyseisiä ohjeen kohtia voitaisiin soveltaa.
	Henkilöstöhallinnossa todettiin, ettei ohjeeseen ole tarpeen tehdä enää lisäyksiä, koska ne voisivat käytännössä rajata ohjeen tulkintaa.

Henkilöstöpäällikkö esittelee asiaa kokouksessa.

Liite	Raahen kaupungin perhevapaaohje
Esittelijä	Henkilöstöpäällikkö Sarlin Seppo
Päätösesitys	Hyväksyy Raahen kaupungin perhevapaaohjeen oheisen liitteen mukaisena.

Päätös

Hyväksyi esityksen lisäyksellä, että ohje astuu voimaan 1.1.2025